

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy ☐ centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

SZERKESZTŐI IRODA

Balmaz-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Éves díj 16 frt. Negyedéves 4 frt.
Féléves 8 frt. Egy hónapra 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

A hadügyminiszter alkuszik.

Budapest, szeptember 19.

Figyelemreméltó tanulságot rejtenek azok a félhivatalos hangulat csillások, a melyeknek változatai soha nem következtek oly rohamosan egymás után, mint most, mióta kiadták a jelentést, hogy a jövő évre 36—40 millió hadügyi póthitelre lesz szükség és utána lelicitálták ezt a szükségletet 18, majd 16 millióra, sőt ma már ezt az utolsó összeget sem jelzik olyanok, a melyhez a hadügyminiszter minden áron ragaszkodnék.

Szembeszökő, hogy ebben a félhivatalos mindentudó licitációban részt vesznek a két állam pénzügyminiszterei, a kik az óriási erőfeszítéssel elért pénzügyi egyensúly fölforgatására még sem tartják elegendőnek a közös hadügyminiszter vagy a közös hadsereg ügyeit intézők szeszélyeit és bizonyára érthetően kifejezték az aggodalmaikat, hogy az állami háztartás rendbehelyezésénél soha sem lehet többé a törvényhozó testületek áldozatkészlegére számítani, ha egy évtizedek ve-rejtékes munkáját oly könnyedén elhárítják a telhetetlen katonák.

Teljesen reménytelen volna az ország helyzete, ha még most, a végső órában is dönthetne az a könnyelműség, melylyel a maga végzetes pénzügyminiszeri alatti Szapáry Gyula gróf összeállította a költségvetéseit az évi 42 millióig emelkedő hiányokkal, oda se nézve egyébnek, mint annak, hogy föltámasztás adassék újabb kölcsönök kérésére.

A köcsönök meg is szaporodtak hallatlan mérvben és ha valamiképp ki tudjuk ma izzadni a kamatokat ez még nem jogczim arra, hogy újabb kizsákmányolásoknak nyissunk kaput és beleszabadítsunk a közös hadsereget a féktelen költségvetésbe, rovására minden más szükségletnek és rovására az így is csak végső erőfeszítéssel fönntartható pénzügyi egyensúlyának.

Ugy látszik, hogy ha a miniszterelnökben nem is, a magyar pénzügyminiszterben volt annyi bátorság, hogy ezt megmondja a legilletékesebb helyen. Ez az eredmény az, hogy maga a király is kijelentette volna, milyen fontosságot tulajdonít az állami háztartás egyensúlyának, ami természetesen nem téveszti el hatását a közös hadügyminiszteriumban sem. Ott is kezdnek már most barátkozni a kény-

szérűséggel és csak így érthető meg, hogy akik pár nap előtt a „nagyhatalmi állás” ütött-kopott kártyáit verték, félhivatalos szöcsöveik által is hirdetik immár, hogy a „hadi budget több követelése mélyen alatta marad a 19 milliónak is.”

De még ezzel sem szabad megelégednie a delegációnak és a törvényhozásnak. Amint, könnyelmű urfiak módjára, alkuszának a hadsereg intézői kézzelfoghatóvá teszik, hogy tulajdonképpen nincs komoly szükségük semmi-féle rendkívüli hitelre, hanem egyszerűen ki akarnak préselni, amennyit lehet, többet vagy kevesebbet.

Ideje, hogy ez a lehetetlen kísérlet még a legenyhébb formájában is visszautasítsassék, mert elég magas árat fizette meg az ország kormányfőiről azon gyávaságának, hogy meggondolás nélkül oda dobták a milliókat a katonai Moloch torkába, beérve a közös hadügyminiszternek és legfőképpen a külügyminiszternek holmi nagy-képű kijelentésével, hogy az újabb fegyverkezések, várépítések célja és szüksége felől bővebb felvilágosításokat „magasabb érdekből” nem adhatnak.

Ez a „magasabb érdek” rendszerint szédelgésnek bizonyult ugyan, de azért a következő esztendőben betűről-betűre elkövetették a miniszterei ugyanazt a könnyelműséget és elkövetik most is, ha szemben nem találják magukat a közvélemény erőteljes tiltakozásával, mely már is tudatával bír annak, hogy az államháztartás egyensúlyának megőrzése, mindenféle hadügyi póthitelek nélkül is csak úgy lehetséges, ha saját szükségleteink egy részéről le tudunk mondani.

Nem ismeretesek ugyan a jövő évi állami költségvetés részletei, de annyit már közölnek félhivatalosan is, hogy a honvédelmi, közoktatási és igazságügyi tárcza költségvetései, a folyó évhez képest mindössze két millió forinttal emelkednek. Meg lehet ebből érteni az egész helyzetet.

Azt, hogy a két millió többlet nagy része a honvédelmi tárczára esik és hogy e szerint az igazságügyi tárcza kiadásai csupán annyival nagyobbak, a mennyit az új tábláknak immár egész évre szóló szükséglete igényel a folyó évi nyolcz hónapra képest és hogy a közoktatási tárczára meg ép-penséggel nem jut a többletből semmi,

a mi természetes is. Hisz ennek a tárczának keretébe csak kulturális ügyek tartoznak és azok nem bírnak fontos-sággal abban a percben, a mint a közös hadügyminiszter új ágyukra áhítozik.

A belügyi és pénzügyi tárczáról meg egyáltalán nem is szól a félhivatalos harang, amiből megértheti minden ember, hogy az évek hossza sora óta ígértetett államtisztviselői fizetés-emelésekről megint nem lesz szó és, hogy a belügyi kormányzat javításáról is végkép lemondott a miniszterelnök, aki oly hány-vetiséget beszélt a köz-igazgatás költségvetéséről, mint egészen másodrendű szempontrol.

A budget-kérdés ezek szerint úgy fog állni a becsületes ítélet előtt, hogy a közös hadügyminiszternek nem lehet megszavazni sem 18 millió póthitelt, sem kevesebbet, sem egyetlen krajczárt, mert nincs miből és mert az eddigi közös költségek mellett is csak a végtelenségbe menő lemondás árán tarthatja fenn az ország háztartásának egyensúlyát.

Politikai hírek.

Apponyi Albert gróf e hónap 27-ikén tartja meg Jászberényben beszámoló beszédét. A beszéd iránt politikai körökben nagy az érdeklődés.

Hogy áll a világ? A Hamburgischer Correspondent az európai helyzettel foglalkozva, a következőket fűti ki. Dacára annak a szeretetreméltóságnak, melyet a császár Franciaországgal szemben tanúsított, azt hiszik, hogy Sándor császár a francia barátságát csak arra akarja kihasználni, hogy a három szövetséges nagyhatalmat és Angliát visszatartsa az Oroszország keleti akciója ellen való fellépéstől.

Londonból meg ezt írják: Miután a hétfői börzsehirek változását megállapították, a hangulat nyugodtabb lett. Mindazonáltal mérvadó körök a politikai helyzetet nem tartják megnyugtatónak. Nem félnek hirtelen támadható összetűzésektől, de a láthatáron fekete fellegek tornyosulnak, úgy, hogy az európai béke nincs többé annyira biztosítva, mint Németország elvitathatlan hegemoniájának idejében.

Dalmácia és Horvátország Spalatói-jelentések szerint Bulat képviselő hívei nagyban dolgoznak, hogy agitációt csináljanak Dalmácia és Horvátország egyesítése érdekében a magyar-horvát kiegyezési törvény alapján. Egy erre vonatkozó nyilatkozat ki-

emeli, hogy a horvátpárt Dalmáciában nagy-rabesúli ugyan a horvát államjogot, de min-denképp oly egyesítésre kell törekednie, mely csak élő törvény alapján lehetséges. E nagy fordulat a dalmaták zágrábi kirándulásának eredménye.

A szent szék és Samassa primássága.

A „Bp. H.” magas egyházi körből, melynek jól értesültségéhez nem fér szó, veszi a következő sorokat:

A hercegprímási szék betöltésének és az egri érsek országos feltűnést keltett beszédének előzményeit a kellő világításba helyezi a következő, a magyar kormány és a szent szék Bécsben székülő nunciusa közt előzetesen lefolyt események.

Magyarország hercegprímása nemcsak Szent István országának első főpapja és zászlós ura, de különös kiváltságnál fogva egyúttal a szent széknek született követője, a ki ezen magas előjogában felebezéseit, a bécsi nunciust kikértyve, egyenesen küldi a pápához s mint III. Sándor pápa írta: „a szent széket országában helyettesíteni tudatik.”

E körülmény és Magyarország apostoli királyának főpátrónusi jogai gyakorlatában a szent szék iránt mindenkor tanúsított deferenciája kimagyarázzák, hogy ő felsége ezúttal, midőn Szapáry Gyula gr. miniszterelnök reábeszélésére az egri érseknek primás-jelöltségét elfogadta, azon kikötéssel tette, hogy Samassának kinevezése előtt szükségesnek tartja a szentszék nézetét előlege-sen megismerni.

Áll az, hogy Magyarország apostoli királyai, a magyar szent koronában gyökeredző kiváltságos főpátrónusi joguknál fogva, az üresedésben álló egyházi javadalmakra nemcsak a nevezést, de egyúttal a választást és átruházást a maga teljességében gyakorolják.

A mint ezt Verbőczy Hármaskönyve (I. Rész; 11. cím, 1-3 s.) és Pázmány a király magyar pátrónusi jogáról 1635-ben írott, a magyar jogászok által klasszikus tekintélyben tartott értekezésében meghatározza: „Reges Hungariae non tantum ut caeteros Patronos habere ius praesentandi, sed etiam eligendi et conferendi beneficia.” De hozzátesszi a záradékban: „Salvo iuramento manente iure Pontificis in eligendo ad consecrationem et in confirmando, si dignus sit, quem Rex eliget; vel in repellendo, si manifeste indignus probetur.” Ismét sértetlen maradt a szent aya joga, kiválasztani a felszentelésre és megerősítésre, ha arra méltónak találja, a kit a király választott, vagy visz-

szantassítani azt, ha arra nyilván méltatlannak találja.

A szent szék ő felségének kérdésére ezúttal az egri érsek primásságára vonatkozólag egész őszintén kijelentette, hogy a megerősítés semmi esetre sem adhatná meg Samassának és őszintén előadott aggályainak meghallgatása után a magyar apostoli király Samassa primásjelöltségét elejtette.

Ily előzmények után dörögött el szeptember 10-dikén az elejtett primásjelöltnék egri beszéde, mely felől az előzmények után senki sincs kétségben, hogy az egri hatalmas dörögés voltaképpen kinek, illetőleg kiknek szóltott.

A király Temesvárt.

Tegnap Temesvár városa részesült azon kitüntetésben, hogy a koronás királyt vendégének üdvözöltette. Ő Felsége Beszterczéről tegnap délelőtt érkezett oda s a lakosság a legteljesebben fogadta. A beszédek, melyek ez alkalommal a Felsőház intéztettek, az alattvalói hűség és szeretet ékes szövegei voltak. A király az összes tisztelegő küldöttségeknek leereszkedő szívvelésséggel felelt s több ízben hangsúlyozta a temesvári kiállítás fontos erkölcsi és anyagi jelentőségét, valamint azt, hogy a kiállítás megtekintésére érkezett a városba. Egyik-másik beszédében ezúttal is különös hűvel emelte ki a hazához való igaz ragaszkodást s a törvénytiszteletet, melyek nélkül királyi kegyelmére számot senki sem tarthat.

Ő Felsége megérkezésétől s a fogadtatás fényes ünnepélyeiről a következő távirati tudósítást közöljük:

Temesvár, ezept. 16.

A város reggel 4 óra óta talpon van, óriási néptömeg tölt minden vidékről a városba. A különböző zenekarok egymásután vonulnak ki az indóházhoz. Számtalan lövész- és dalegylet követi őket. A népképviselők a legtekintélyesebb képet nyújtják a szemlélőknek. Az iparosok legtekintélyesebb zászlókkal s a város lakossága egész népvándorlást rögtönzött a vasúthoz, hogy sorfalat képezzen a királyi menetet két oldalán.

Nyolcz órakor reggel már gyülekeztek a küldöttségek a gazdagon feldíszített indóházban. A rom. kath. főpapság küldöttségének élén Dessewffy megyei püspök és Németh helynök jelentek meg a kanonokokkal és a káptalannal, a gör. keleti szerb egyház küldöttségét Brankovics patriárka és Dimitrievics püspök, a gör. kath. egyházat Mihályi, a gör. keleti román egyházat Metianu és Popea püspökök vezettek. Képviselve voltak ezenkívül a református, evangélikus és izraelita egyházok is. Ott voltak a katonaság, a tábornoki kar, köztük Waldstätten hadtestparancsnok, Ambrózy és Wannisch tábornokok, gr. Csekonic, Gál József, Bohus Zsigmond, Karátszonyi Aladár és Jenő gróf főrendiházi tagok, gróf Nákó, Králitz Bela,

AZ „ELLENZÉK TÁRCZÁJA”.

1891 szeptember 17.

Egy élet titka.

Wood asszonytól.

Az „Ellenzék” számára fordította AMICA.

HARMADIK RÉSZ.

VIII.

Shuch ur alább száll.

(Folytatás.)

(48)

Nagy dolog a halott titokteljes jelenlétében egy gonosz hazugságnak a szándékos elkövetésében megmaradni.

Erre még Gwin kisasszony sem volt elég erős.

Amint doktor Bevary a multra vonatkozó megjegyzéssel feléje fordult zokogni kezdett a fölindulásában olyan szavakat ejtett el, melyek az orvosra jótékony balzsamként hatottak s azt a régi nyílt sebet, — mit korbáccsal viselt, — enyhítette és bekötötte.

X.

Az elmúlt évek.

Azok az olvasók kik az „Egy élet titka” nagyon izgatóan kifejeződésére számítottak, csodálni fognak. Rövid és szomorú történet ez.

Azt a szerencsétlenséget és gonosz sorsot mutatja fel, mely az igazságtól való eltérés következménye lehet s hogy a bosszúállás vad és vak szenvedélye mire képes vezetni egy szabályzatlan háborgó lelket és megmutatja, hogy a világ erkölcsi kormányzatában, a bu szomorú következményeit egyaránt veti az ártatlanságra és a bűnösre.

Midőn a doktor kocsija, vele s Gwin kisasszonnyal a Hunter ur ajtaja előtt elindult, Hunter ur inkább tántorgott, mint ment a legközelebbi székhez.

Hogy ő ma testileg és lelkileg nagyon beteg volt, azt ő tudta. Clay Ausztin azt mondta neki vagy ehez hasonló szavakat. — „Ne jöjjön vissza, eligazított én.”

— És tényleg Hunter ur jelenleg képtelennek érezte magát arra, — hogy vissza menjen.

Lerogyott egy karosszékre, behunyta a szemét, s gondolatai vissza vitték a multra. Egy rosszul gondolt multra, mely sötét árnyékokat vetett egész későbbi életére, s melynek következményei hozzá tapadtak.

Az nem lehet másképpen, kell hogy a rossz cselekedet következményeit hagyja maga után, az isten és ember törvényei egyaránt megkövetelik azt.

Hunter ur fiatal korában egy ballépést követett el, s Gwin kisasszony hogy bosszúállási szenvedélyét kielégítse, kegyetlen büntetéssel sújtotta.

Énnek a sulya volt, az a mi most lelkét elfoglalta. Az a szerencsétlen látogatása Walszbe, mely minden bajnak a forrása volt, egész nap a fejében volt.

Mint fiatal ember a férfikor első hajnalában egy walszi fűdöhelyre mentrésben azért, hogy megrongált egészségét mi inkább kélkülözés volt mint valóság helyre állítsa, részben, hogy néhány heti szórakozást élvezzen.

„Ha jó és kényelmes szállást akarsz kapni, menj a Gwin kisasszony házához” — ajánlotta egy barátja, kivel Walszbe való utazása közben találkozott. — És ő Gwin kisasszonnyal a házához ment, — hidegnek és büszkének találta azt — de urias modora volt.

Ötlet egy beszédes cseléd szolgálta ki,

s a többi fecsegés között már az első nap tudtára adta, hogy az ő kisasszonyának kevés évi jövedelme van, csak ezer forint vagy legfeljebb ezeröttszáz: s hogy jövedelmét szaporítsa mert szeret jól élni, a szalonját és az abból nyíló szobát ki szokta adni bérebe.

Gwin kisasszonnyal a dolgai nem érdekelték az ifjút s könnyősen hallgatta a leányt.

„Főleg Emma kisasszonyért teszi azt” — folytatta a leány. Elkor az ifju azt kérdezte, hogy ki az a „Emma kisasszony.”

Az én asszonyom fiatal testvére — volt a válasz: vagy husz év különbség van közöttük.

Emma kisasszonnyal csak tizenkilenc éves és most jött haza a nevelőből; az anyjuk halála óta a néne nevelte. Emma kisasszony most nem volt otthon, de holnap haza jön folytatja a leány.

Emma kisasszony nagyon szép de a néne úgy őrzi mint a szemé világát, s nem engedi, hogy hűgát mindenki lássa. Midőn idegenek vannak a háznál a szobából is alig ereszt ki, nehogy azokkal találkozzék.

Hunter ur nevetett. Abban az időben a fiatal lányok szépsége nagyon érdekelt s elhatározta, hogy Gwin kisasszonnyal az örökös daczára a saját szemével győződik meg, ha vajjon Emma kisasszony csak ugyan oly szép e hogy idegenek előtt szükségesek az oly feltékenyen őrizni.

És ekkor csupa véletlenségből történt az az hogy először véletlenségből és nem szándékosan, a mi a későbbi bonyolalmat és bajt okozta. Az első napokban, midőn a cseléd a házi dolgok elbeszélésében gyakorolta a nyelvét, Hunternek az a barátja érkezett a házához, aki neki ezt a szállást ajánlotta, s a lépcső aljáról tisztá erős csengő hangon, mely az egész házban visszhangzott azt kiáltá:

— Lajos! jösz velem sétálni?

Hunter Lajos lesietett hozzá, s készen nyilatkozott; s a cseléd felkereste az asszonyt s azt mondta:

— Madam, a lakónak Lajos a vezeték neve. Azt tetszett volt mondani, hogy elfelejtette tőle a nevét megkérdezni.

Gwin kisasszony, ki minden dolgában rendszeres volt, a jegyző könyvébe írta a „Lajos ur” nevet, hogy midőn lakójának a számláját kiírja eszébe jusszon az. Midőn Hunter ur a tévedést észrevette, mert a szolgáló ezúttal mindig „Lajos urnak” szólította, inkább mulattatta őtet, s tévedésüket nem igazította helyre. Hunternek nem volt semmi oka a nevet eltitkolni, és nem is tette azt. De viszont azt sem tartotta szükségesnek, hogy tévedésüket kiigazítsa; neki tökéletesen mindegy volt akár „Lajos urnak” akár „Hunter urnak” szólítsák.

Igy történt, hogy Lajos urnak ösmerték, és annak hitták. Hunter soha se vette magának azt a fáradságot, hogy tévedésüket helyre hozza, és semmi sem történt ami azt kívánta volna, hogy azt tegye. Az a gyepár levél amit kapott — mert ő lustálkodni ment oda és nem azért, hogy barátival levelezést folytasson, előbbi utasítása szerint a posta hivatalnál maradt, miután előre nem tudta megmondani, hogy hol lesz a szállása.

Emma kisasszony haza jött; csinos és kellemes leányka volt. A ház keskeny folyosóján találkozott az idegen lakóval, midőn az kiment a háztól, ő pedig bejött. Az ifju kalapot emelt előtte.

— Náncsi, ki az? — kérde a beszédes cselédől.

— Az az új lakó, Emma kisasszony. Lajos urnak hívják. Láttam valaha ilyen szép fiatal embert? — És annyit kérdezősködött a kisasszonnyal!

Pedig tényleg Hunter ur, de kényelem kedvéért nevezte egy ideig mi is Lajos urnak, a hogy tévedésből őt tevék, azon az egyetlen egy kérdésen kívül, hogy „ki az a Emma kisasszony”, midőn a leány először említette a nevét, soha sem kezdezősködött róla. De Náncsinak tetszett nagytitani a dolgot; s talán ő abban, hogy egyszer kérdezte-e vagy sokszor, nem látott különbséget.

— Agata, megismerkedél Lajos urnal? ké dezte Emma a testvérétől.

— Mikor volt szokásom a lakómmal ismeretséget kötni? — válaszolá Gwin kisasszony feddő hangon. Ők lenéznek engem mint szállásadójukat, és én nem tartozom azok közé, akik azt el tudják tőlni.

Most következik a szerencsétlen történet. A részleteket lehetőleg röviden írom le; de szükséges, hogy némely részét kimagyarázzam.

Lajos ur és Gwin Emma megismerkedtek. Eleinte a városban vagy a tengerparton járt mindig találkoztak, és véletlenül; később ezek a találkozások — amibár nem nyíltak, de egyetértőleg szándékosak voltak. Mind a kettő kellemes volt és fiatal; s az egymás társasága iránt való vágyódás mindenikben felbörtént. Lajos ur kis- se unatkozott, mert barátja visszatért Londonba; Gwin Emma-nak meg volt engedve, hogy sétálni menjen, mikor neki tetszik. A néne csak egy kikötést tett, „Emma”, — mondá — „ügyelj, ne hogy idegenekkel ismeretséget köss, vagy azok ösmertését küssenek veled. Ne szólj egyhez sem.”

De Emma kisasszony ez intést számba sem vette. Nem csak azt engedte meg, hogy Lajos ur ösmertését kössön vele, de azt is megengedte, hogy az ösmertés bennsőbb viszonyára fejlődjen. És ezeket a találkozásokat, melyek eleinte valóban véletlenek voltak, — később keresve keresték.

Janitsáry Sándor, Ürmösy Bernát, Baics Miklós, b. Denko Pál országgyűlési képviselő, Temes megye küldöttsége élén Molnár főispánnal és Deschán alispánnal, Temesvár városának küldöttsége élén Telbisz polgármesterrel, Torontál megye küldöttsége Ronay Jenő alispánnal, Versecz város küldöttsége élén Seemayer polgármesterrel, a kir. ítélőtábla küldöttsége élén Paizs Andor elnökkel a helybeli hatóságok s közhivatalok fejei stb.

Kilenc óra után robogott be programszertűleg a királyi vonat az indóházba, a jelenlevők zajos éljenzseivel fogadták. Midőn ő Eelsége udvari kocsijából kiszállt, legelőbb a 29. ezred diszadáának parancsnokától átve a jelentést, elléptette a színdarab. A szemle után a királyi várterem előtt félkörben felállott küldöttségek elé lépve, Molnár főispán üdvözölte ő Felségét.

Hozzántartó lelkes éljenzést után ő Felsége megszólítással tüntette ki Molnár főispánt, Desseffy püspököt, Bohus Zsigmondot, Nákó grófot, Csekonicus Endre grófot, Brankovics püspököt és Mihályi püspököt.

Ezután a püspöki diszkossiban Szapáry miniszterelnökkel helyet foglalt ő Felsége. A második kocsi Szűgyény miniszter últ Paár főhadseggedel, követte őket Pápay osztályfőnök, Bolfras főhadseggedel és udvari kisérő és a küldöttségek beláthatatlan kocsisorban. A királyi menetet Molnár főispán vezette az Uri-utcán, a Ferencz József hídon, a Bonnáz- és Templom-utczák, a Kút-tel-téren a Hunyad-uton végig egész a Józsefváros bejáratánál felállított díszes diadalkapui.

Mindentűt sűrű néptömeg, lövészegek tűzoltók képeztek sorfakat, lelkes éljenzessel fogadva a királyi menetet. A diadalkapú előtt ő Felsége kocsijából kiszállt, hol a városi képviselőtestület, élén Telbisz polgármesterrel üdvözölte ő Felségét.

A diadalkapual szemben, a színház előtti nagy tribünön díszes hálgközönség volt jelen. A válasz után ő Felsége ismét kocsira szállott és a gardagou fellobozózt és feldisznított Rezső-utczán és a Jenő herczeg-téren keresztül a Lonovics utcazi püspöki palotába hajtatott. Ezen utcákban a közönségen kívül az összes iskolák tanuló képeztek sorfakat. Fehér és kékbe öltözött kis lányok a Lonovics-utczában virágot szórak a király kocsija elé. A püspöki palotában Desseffy püspök fogadta a kapu aljában ő Felségét és lakosztályaiba vezette.

A küldöttségek fogadása 10 órakor vette kezdetét.

A küldöttségek fogadása után az udvarnál 12 órakor villásreggeli volt. ő Felsége jobb oldalán ülték: gr. Szapáry Gyula miniszterelnök, br. Waldstätter hadtestparancsnok, gr. Nákó Kálmán, Mihályi püspök, Bohus Zsigmond, Németh József püspök, Pierer ezredes, Jekelfalussy min. tanácsos, Janicsáry Sándor, ő Felsége baloldalán ülték: Szűgyény Marich, Brankovics püspök, Pápay osztályfőnök, Wannisch tábornok, Paizs, a kir. tábla elnöke, Popea püspök, báró Ambrózy Béla, Dimitrievics püspök, gr. Zecseneszy, buzási Eisenstädter, Szuló Ernő. ő Felségével szemben ült Desseffy püspök, ettől jobbra Paár főhadsegged, Molnár főispán, báró Ambrózy Gyula, gr. Karácsonyi Jenő, Lauffer ezredes, Poten őrnagy, dr. Telbisz Károly polgármester, Veenot százados, gr. Worasitzky, Desseffy püspök, balra Bolfras főhadsegged, gr. Csekonicus, Dessovits ezredes, gr. Schaffgotsche, Deschán alispán, Madonitz ezredes, Kralitz Béla, Wolafka osztálytanácsos és Skozza Nándor. Reggeli után a királyi ceretartott és szívélyes megszólítással tüntette ki a jelen voltak minden egyes tagját. Fél kettő tájban ő Felsége a kiállítás megtekintésére indult.

A küldöttségek tisztelgése után Temes megye és Temesvár városa küldöttsége, vala-

mint az állami tisztviselők küldöttsége gróf Szapáry Gyula miniszterelnökönél tisztelgtek, a ki azokat a megyeházán fogadta.

A Jókai-család származása

Jókai Mór a következő levelet intézte a „P. H.” szerkesztőségéhez:

Kedves barátom!

Engedd meg, hogy a lapodban polemizáljak egy kicsit a Budapesti Hírlappal. Ezt ugyan egyenesen Bákosynak magának is beküldhettem volna; de nem tudom, miért apprehendál rám a szerkesztői észrevételekkel fogna kísérni a nyilatkozatomat, a miként tette. Így, ha a te lapodban jelenik meg a dementi, nem fog rá reflektálni; azután meg a filippika második része a lapodnak szól.

Tehát a tegnapi számában a Bp. H.-nak azt sütik ki rám és a Jókai családra, hogy mi Vasvármegyéből származunk, egy őstünk Jókai Ferencz prédikátor volt, egy nagyanyánknál a nemesi czimerünk elégett s később családi egyesülésnél fogva Jókay-Bankó lett a nevünk.

Kénytelen vagyok, mindezt a tényállás felderítésével megcáfolni.

Az „Ásvai” Jókay család (a másiknak a predikátuma „Szivanyó” Jókai; ebből ered a nagybíró radványi molnár és versirő Jókay Lajos) örök időktől, azaz hogy Árpád apánk honfoglalása óta mindig Komárom vármegyében, Ó-Gyallán lakott, ott áll most is az ősi házunk, amely azóta többször kapott hol új falat, hol új tetőt; de még mindig megvan s jelenleg boldogult Eszter néném Vály Ferenczné leányának, özvegy Peti Vály Mária hugomnak az örökül jutott tulajdona. A nemeslevelünk is megvan Jókay Károly kedves bátyámnak a birtokában, ugyanabba a vasladi kőba bekapcsolva, amelyben őstünk elnyeré, az eredeti fakó kutyabőrön, a ráfestett czimerrel együtt.

A családdal semmiféle „bankó” alandó összeköttetésbe nem került — Valamennyi nagyapám, öregapám, szépapám, dédapám, úkapám, ősapám mint következően „Sámuelnek” hitták. (Valószínűleg Ába Sámuel király után elnevezve.) Az édes apám képezte az első kivételt, akit Józsefnek kereszteltek — Lelkés a családból sohasem támadt; boldogult édes apám volt az első, a Jókai családból, a ki az eszével kereste a kenyerét; az előbbieket mind a „maguk urai” voltak. — Ennek nagyobb hitelessége végett idézhetem a Corpus Jurist, ahol egy külön törvényezik intézkedik a Jókai-Maholányi báró családok birtokviszonyainak tisztázására kiküldendő regnikoláris bizottságról.

Egyszer azt kérdeztem az én Károly bátyámtól: mi dolog az, hogy az ősapánknak akkora birtoka volt, hogy az országgyűlésnek kellett azt rendezni, mi pedig most oly kicsiny urak vagyunk? erre a bátyám azt felelte: „vedd a krétát a kezébe és kalkulálj. A szép apánknak volt egy fia, meg öt leánya, a nagyapánknak volt két fia, két leánya, az édes apánknak két fia egy leánya sokszorozd: 6-szorozva 4-el szorozva 3-al = 72. Jutott te rád is, én reám is egy hetvenkettő része az ősi dominiumnak” — Rittig!

Nem sok volt az amit megtudott. És valóban nem sok, mi tudni való volt, csak épen annyi, hogy Lajos ur és Emma között több barátság volt, mint Lajos ur és ő között, s hogy a tengerparton sétálva gyakran találkoztak. De ez elég volt Gwinn kisasszonynak. Félkezhetetlen barátság jött, s a vihar az Emma feje felett tört ki. Kényszerítette hugát, hogy rögtön uti ruhába öltözzék, mert nem enged meg, hogy míg Lajos ur a házán lakik még egy óra hosszát egy fedél alatt maradjon vele. Aztán indult Emma-val, hogy azt egy olyan nagy néniének a gondviselésére bízta, ki messze lakott tőlük.

Ez gyalázat! — jegyezte meg részvétlenül Nanci, ki Gwinn kisasszonyt a legigazságtalanabb asszonynak tartotta a nap alatt. — Náncsi maga egy vállalkozó hordár menyasszonya volt, kiyl házasságra szándékozott lépni, mihielyt a háztartáshoz megkivántató pénzt megtudták szerezni. — S egyenesen a Lajos ur szobájába ment, tudára adni, hogy mi történt, s az Emma kisasszony adresztét is átadta neki.

Utánna fog menni ha van benne egy kis érellyesség, — gondola Nanci magában. — Tudom, hogy az én Jankóm utánam jönne ha ez a vén boszorkány valahova elvinné ismét.

Lajos ur is épen azt cselekedte. — A Gwinn kisasszony visszajövetelekor tudatta azzal, hogy nem tartja tovább a szállást, miután már is hosszasan időzött ott mint egyelőre szándékában volt. Gwinn kisasszony nem gyanakodott reá, azt gondolta, hogy haza megy — bár hol volt az otthona.

Talán az olyaó hajlandó megkérdezni, hogy Gwinn kisasszony miért jött olyan nagy haragba. — Hogy fiatal testvérét kimondhatatlan bensőséggel és feltéleny szeretettel szerette — az tény. — Gwinn kisasszony sajátos természetű birt, ő nem tudta elviselni, hogy az Emma szeretetének bár egy

A szép apám öt leányának az örökét a nagybíró pécsi püspök, „Király”, akvizálta magához, aki annyi nagybíró közművelődési alapítvánnyal örökölte meg a nevét a katholicus statusban. Nektünk közel rokonunk volt, Mikor a Károly bátyám kis gyermek volt: a püspök felszólította az apám, hogy adja oda neki a gyermeket, ő felnevelteti, papot nagy embert csinál belőle s a mi családunkat teszi a világi birtoka örökösévé. Ha rá állt volna az apám, hát akkor most mi hatatlannak az én bátyám volna a primási székre a legkompetensebb jelölt, de áldva legyen a boldogultnak emlékezte, hogy erősebb volt nála az igaz kálvinista hitűség, mint a vagyon iránti áhítozás, mert bizonyára a világ minden infulái és tairái nem nyujtanának a bátyámnak kárpótló cseréért azért a viruló családért amelyet, mint kicsiny ur, de derék ember megalapított s felnevelt s a kit én is lelkemből szeretek.

En pedig a ki 1848. márczius 15-én lemondott az ypsilonomáról, maradok mindig simplex „i”-vel Jókai Mór s nem keresem az ősem érdemében azt, ami nekem biányzik. Becsületes jó hazafiak voltak. Ezt örököltém tőlük.

Évi jelentése

az erd. rom. kath. status igazgató tanácsának.

Az erdélyi rom. kath. status igazgató tanácsának évi jelentését vettem ma. A nagy gondnal és körültekintéssel szerkesztett jelentésből közöljük a következőket:

Az igazgatótanácsból az idén azon tagok lépek ki, a kik az 1888-ik évben választottak meg, vagyis az egyházi rendből dr. Barts Ferencz, Gergely Ignác és Möller Ede, a világi rendből dr. Groisz Gusztáv, Ugron Gábor, dr. Györfly Gyula, dr. Csiky Viktor és br. Szentkereszty György. Választandó lesz tehát 3 egyházi és 5 világi igazgató-tanácsos. Az idén a tiszteletbeli előadó dr. Farkas Lajos és a tiszteletbeli titkár dr. Szamosi János is új választás alá jönnek.

Az erdélyi rom. kath. vallásalapból az 1891-ik évi költségvetés terhére templomok és paplakok fűtőtartására és kijavítására a következő összegek folyósítottak, illetőleg szavaztak meg: 1. A bethleni új templom építésére 3331 frt 67 kr. 2. A fenyédi új paplak építésére 2558 frt 27 kr. 3. A sepsi-köröspataki templom kijavítására 1395 frt 77 kr. 4. A gyergyó-csomafalvi templom kijavítására 2148 frt 33 kr. 5. A szerdahelyi templom kijavítására 700 frt. 6. A gyergyó-békási új kápolna építésére 1000 frt. 7. A széki paplak kijavítására 474 frt. 8. A harasztosi templom és paplak kijavítására 2267 frt 70 kr. 9. A balánbányai templom kijavítására 1007 frt 61 kr. Összesen 14933 frt 35 kr. Marad még folyósítandó 147 frt 58 és fél kr.

A mélyen tisztelt status-gyűléstől nyert utasítás folytán az igazgatótanács a lefolyt évben is intézkedett arról, hogy a status tulajdonát képező uradalnak állaga és kezelése ahhoz érte egyenlő által tüzetesen megvizsgálta. E célra a kolozsmonostori uradalom és a hozzá tartozó finóveldei birtokok megsemlélésére Bély Ákos gróf elnöklése mellett Lönhart Frigyes m. kir. erdőgazgatósági titkár, Szabó Józsefet és Vörös Sándor m. k. gazdasági tanintézetű igazgatót, a nagyalmasi uradalom megsemlélésére Szabó Gyula elnöklése mellett Csáthó János jóság-

parányt más bírja. — Ellenben Emma alig szerette a néjét, annyi bizonyos, hogy érelmet nem lehetett meleg testvéri ragaszkodásnak nevezni; lehet, hogy ennek a hidegségnek a néje szigorú módorában rejlett az oka. — Mert, bár mily forró szerette az a hugát, módora mindig hideg és komoly volt. — Már pedig ez nem ébreszt szeretetet a fiatal szívében.

És Emma zokon vette a féltékenyen reá parancsolt utasítást, nehogy olyan ösmeretiséget csináljon, mely házasságra vezethetne. — Talán jobb lett volna, ha Gwinn kisasszony tudára adja, hogy miért nem szabad neki férjhez menni.

A Gwinn család egy rettenetes betegségsiraját hordozta magában. — Az egyik szülőjük a tébolydában halt meg; s az orvosok azt gyanították (s a mit Gwinn kisasszony tudott), hogy a gyermekek öröklötték e bajt. Ágata nem féltette magát, de apjánál inkább féltette Emmát, mert a fiatal leányon, néhány évvel ezelőtt már is mutatkoztak e betegségre valló tünetek. — Gwinn kisasszony ezért kívánta — és ez igen okos és helyes kívánság volt, hogy Emma soha se menjen férjhez. — Volt még neki egy másik testvére Eliza, ki egy évvel volt idősebb Emmánál.

Eliza kevéssel ezelőtt Jerseybe ment látogatni, s az Ágata reméltetése, a nélkül, hogy a néje beleegyezését kérte volna, — férjhez ment ott egy bérldőhöz. — Miután a dolgon nem segíthetett Gwinn kisasszonynak nem volt egyebet mit tenni, minthogy reméltetést magába zárja; és ekkor elhatározta, hogy Emmát egy hasonló lépéstől meg fogja bírni. De Emma mit sem tudva a néje indokairól, igen természetesen, hogy annak a szigorú felügyeletét zokon vette.

Lajos ur hívte Emmát oda a hova a néje vitte. Ő valóban megszerette a leányt. De nem annyira a szerelem, mint inkább az

felügyelőt és Szabó Józsefet és a radnóthi uradalom megsemlélésére Ugron Gábor elnöklése mellett (ki a megjelenésben akadályozva lett) Betegh Ferencz, Kovács Ferencz és Szabó Józsefet kérte fel.

A felkért bizottságok küldetésükben eljárván, a vizsgálat eredményéről következő jelentéseket terjesztették elő.

A) Kolosmonostori uradalom.

A tanintézet bérletét képező földek és épületek mind használható jó állapotban vannak, s a gazdasági kezelés igen természetesen a kívánalomnak mindenben megfelel.

A tanintézet gazdasága a Szamos kiöntése által évenkénti tetemes kárt szenved.

A kolosmonostori bér, tiszti és kegyuri épületek kielégítő állapotban vannak s örömmel konstaltálta a bizottság, hogy végrehajtottak mindazok a javítások, melyek a tavalyi bizottsági jelentésben hangsúlyozva lettek.

A jegyei fűrdőbirtok és kegyuri épületek jó állapotban találtak. Az iskoláépület rendben van. A tavalyi rossz viszonyok javultak, teljes bizonyítékot szolgáltat arról hogy gyakran a kellő ellenőrzés hiánya viszi az alantok közegeket bele a bájba a rendtelenségbe s a pusztításba, s míg a kellő ellenőrzés a még rendtelenségre hajló közegeket is képes visszatartani s a jó utra terelni.

A nagy vendéglő-épület jó karban van csak a vakolás pótlandó némely helyeken. A fűrdő kádak megfestendők, új csapokkal ellátandók, a park hidacskaí javítandók, az épületeknél betört ablakok üvegezendők. A nagy kastély két oldalán levő fűrészek csokli kövei megerősítendők, az orvosi lak repedezett falai kijavítandók.

E javítások a szerződés szerint mind haszonbérlet terhelik, kinek megbízottja azok megtevésére késznek is nyilatkozott.

A bogártelki birtok nincsen tagosítva, az egyes lábok azonban oly felkésűdek és terjedelműek, hogy megmunkáltatásuk nem ütközik akadályokba. A birtok új haszonbérletét a bizottság felette előnyösnek tartja s örömmel ad kifejezést, hogy a tavalyi jelentésben javaslatba hozott árkolás és határkövek beállítását folyamatba tetették, s a romladozott gazdasági épületek kijavítása elrendeltetett.

(Folytatás köv.)

Királyok látogatása az erdélyi részekben

— Hajdan és most —

Kolozsvár 1891 szept. 16.

Annak, hogy Magyarország Ausztriával oly szoros szerelmi viszonyba gabalyodott, hogy egymást barátságos és ellenséges viszonyok között nem hagyják el, már közel 187 éve.

Három ember öltö, mely alatt csupán három koronás fő kereste fel az erdélyi részeket: II. József 1783-ban, I. Ferencz 1817-ben és Felséges uralkodónk I. Ferencz József, mint császár 1852-ben, mint Magyarország koronázt apostoli királyja pedig 1887-ben és 1891-ben.

ő Felsége egy maga háromszor volt az erdélyi részekben és többet tett, mint a többi Habsburgi uralkodók együtt véve e hazarész érdekében.

A gyermekek kívánság vitte utána, hogy Gwinn kisasszonyt kijátsza, vagy az ő kifejezése szerint „visszaadja neki a kölcsönt.” Bár miképen lett légyen Gwinn Emma nagyon szívesen fogadta s a séták ismét megkezdődtek.

Régi történet ami ezután következett. Hala az újabb kor módora és erkölése javulásának, bátran mondhatjuk, régi történetnek. A mai korban egy titkon kötött házasságra az emberek nagy része rossz szemmel nézne.

A legtisztább, legesaládiasabb, és legbölcsőbb udvar alatt a világon, a mi módorunk és szokásaink is kedvező változások mentek át, s a társaság az alattomos dolgokat a saját nevével nevezi, s elfordul tőle. De a titkos házasságok és megsokbécések, azou időben midőn Hunter Jakab Lajos is ugyan azt követte el — gyakran megtörténtek.

Vajjon történt-e valaha daczból vagy engedelmességből kötött házasság, melyet valamiképen, előbb vagy később a büntetés utol ne ért volna? — Azonban, keyes ember lakott meg oly keservesen érte mint Hunter ur. Az ő általa tett lépésre nincs métség; nem menti a fiatalasága, tapasztalatlansága, sem az Emma iránt érzett vonzalma. ő tudta, hogy családja nem helyeselné ezt a házasságot; s nem is bátorodott azt velük tudatni. — A leány társadalmi állása nem volt egyenlő az övével, — annyi bizonyos, hogy az öreg Hunter, ki nagyon kúsze volt, nem tartotta volna annak, s a fia fiatalaságát hozza fel ménteséggel ellenzte volna. — A legnagyobb akadály a Gwinn családban levő öröklött baj volt, — de erről Hunter Jakab nem tudott semmit. Tehát azt a helyrehozhatatlan hibás lépést követte el, hogy Emmával titokban házasságra lépett; a a következmények elkeserítették az életét.

A házasság törvényes volt. Hunter Jakab elég becsületes volt arra, hogy erre

A napokban lefolyt besztercei látogatást a napi sajtó kimerítően ismertette. A 1887-iki kolozsvári látogatás hasonlóképen még mindenkinek élénken emlékeztében van. Az első látogatás azonban, az 1852-iki újabb nemzedék előtt kevésbé ismeretes. Erről szólunk egy két szót.

ő Felsége 1.52. jul. 20-án délután 1 órakor lépte át Facsetről jöve, az erdélyi részek határát. Legelőször Schaguna oláh püspök üdvözölte a határon. Tíz perc volt az egész s a Felség Dévára, 21-én Nagy-Agra, Nagy-Halmágyra, onnan Lóháton Topánfalvára ment. A gainai hegyen, a hol a román évenként nagy leányvásárt tartanak, a hegyi lakosság tömegesen fejezte ki a felalótt hódolatát.

Jul. 22-én Topánfalváról Abrudbányára Lóháton, innen Gura Rosiba ment megtekintni a bányá teléreket, a detonátát, a román nemzetit táncot.

Jul. 23-án Gyulafehérvárra ment, a színházban egy felvonást végig nézett, 24-én már Nagyszebenben fogadta a tiszteletbeli kikocsizott a vörös toronyi utzoroshoz s este 6 órakor az udvari ebédhez meg volt hív az uralkodó oláh fejedelem Stirhei György „magassága” is.

Julius 25-én a korbáz alapkövét tetta le Nszebenben s megtekintette a nagyszert néptűnnepet. A néptűnnepen I. csoportban a szász nép, a II-ban a magyar nép a III-ban az oláh, IV-ban a cigány, az V-ben az oláh pásztornép stb. volt bemutatva. Az ipari a szász ipar lehetőleg előtérbe téve és ki-domborítva.

Jul. 26-án Nszeben és Disznód között katonai szemle volt. A szebeni korbáznak 4 ezer frtot adományozott. Több intézkedést tett ezenkívül magas alapítványokat.

Jul. 27-én már reggel 5 órakor Brassó felé indult ő Felsége. Eltávozása után az oláh fejedelem is tisztelet elhagyta Nszeben.

Délután 3 órakor volt Fogarason, nem-sokára Brassóban hol 5 órakor nagy udvari ebédet adott. Itt a vidéket 28-án bejárta, megsemlélte a katonai gyakorlatokat, mely fektűt a status ügyeknek, megtekintette a kiállítás stb. Déli fél 12 órakor Seps-Szentgyörgyre ment, onnan Tusnádra, 29-én Csikváradra, a tusnádi fűrdőnél rendezett nagy vadászatra, 30-án Csikszereván állomáshelyén megtekintésére stb. 30-án Oláh fal Udvarhely és Segesvár felé folytatta az útját. Utóbbi helyre este fél 7 órakor érkezett meg. Itt letették az alapkövét a segességi csatában elesett őrosz tábornok Skariatinának.

Jul. 31-én Székelyudvarhely s innen Váradra érkezett. Este fátylas menz volt, a nép hymnussal fogadta. Másnap vasárnap akatonai diszmise után folytatta a lé-ség útját Beszterce felé.

Besztercezt aug. 2-án reggel 7 órakor hagyta el. Deesen, Szamosujváron megadta a katonai intézkedéseket, d. u. érkezett meg Kolozsvárra, hol, főúrkából és polgárokból álló lovas banderium várta s kísért a felséget szállására. A kivilágított utcák este, ő Felsége séta kocsiást tett, másnap fogadta a testületeket stb. és aug. 4-én hagyta el az erdélyi részeket. Albrecht főherceg kíséretében Nagybányára érkezett.

tygyljen; s e titkot mind a ketten féltékenyen őrizték. Emma a nagy néniénél maradt, jagygyűrtjét a ruháján belül, a nyakán borsdótt selyem sinorra fűzve viselte. Férfiak csak koronként találkoztak; mert az, hogy a gyanút elhárítsa többnyire mindig az uty házában lakott Londonban.

Fél év múlva Gwinn Emma — most már Hunter Emma, a halálal vódott. Egy ragályos láz tört ki a szomszédságban, és ő elkaptja; s egy másik betegséget is közbe jött; Gwinn kisasszonnyal tudták a veszélyt, és ő rögtön oda ment. Megdöbbenve, s reméltetlen nézte a hugát, mifele tünetek voltak ezek? — és az arany gyűrű, mely egy sinoron a nyakán ösngött, s m-lyet Emma a deliriumában a kezében szorongatott — mit jelent?

Az orvosi tudomány nem tudta a beteg megmenteni, s néhány perczel a halál előtt egy világos pillanatában, megvallotta néniének a házasságot, — de csak a fény magát, a részleteket elhallgatta; mert ekkor jobban szerette a férjét, minthogy néniénje engesztelhetetlen haragjának tegye ki. És meghalt a nélkül, hogy férjének a halálát nevé elárulta volna. A láz ölte meg.

De az „engesztelhetetlen harag” megfejezte ki a Gwinn kisasszony érelmet, eszeveszett örült harag volt az. Igazságtalanságtalanságában — mert a szenvedélyes megkötés mindig igazságtalanság, konokul maradt azon állítás mellett, hogy az Emma halálát Lajos ur okozta. Keserű bánatát elhitette magával, hogy a nagyfokú deliriumában az Emma agyát ez a titok bántotta, s felegyűlölését ez akadályozta meg. Az valószínű, hogy ez a titok is emésztette de nem annyira a hogy Gwinn kisasszony képzelte

(Folyt. köv.)

A hivatalos „Magyar Hírlap”, 1892 évi augusztusi számában részletesen leírta a császári körút Erdélyben* sok érdeklődést keltett, mint a hogy azt itt is lehetne. Ő Felsőéje az utazásának volt megismerni az erdélyi viszonyokat, az erdélyi népet. Jellemző hogy a kik a programot készítették, oláh vidéken voltak, oláh püspökök a papokat, a legelőször elibe, oláhok által a vidékeken vezették végig. Az oláh és magyar viszonyokat, sajátosságokat, népiéletet stb. a többnyire előtérbe állítani. Még a hivatalos lap is elhagyja pl. azt hogy ő a magyar oláhok által felégetett Zalatnátis megint, de kidomborítja mindazt, a hol az oláh és orosz elesett hősök sirjait láthatjuk meg. Jellemző az is, hogy oláh és magyar oláh lakott vidékeken a felség huzamotól tartózkodott, mint a magyar.

Semmi esetre sem lehetett tehát ő Felsőéje alkalmat megismerni a kéllőképen a viszonyait, Erdély magyarországi magyar nép törekvéseivel vágyaival és jogjaival.

S hogy mindezek dacára a felség évek még is hű képet alkotott magának a viszonyokról, az legszebben jellemzi ő felség bölcsességét s hogy a viszonyok ilyen viszonyok után is előnyösen megváltoztak a részre, az jellemzi ő Felsőéje jó indulatát Magyarországgal szemben.

ó. n.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 17.

— **József főherczeg** ő Felsőéje tegnap este utazott keresztül a Brassóvári vasuti indóházban. A főherczeg a Brassóvári vasut vonalán jött Beszterczébe, itt a Brassóból Budapest felé közeledő vasut vonalát utazott tovább. A főherczeg a hatóság férfiain kívül nagy kísérettel jött ki a pályaudvarra és a hatóság részéről Albach Géza polgármester üdvözlötte. Vele jött Hild altábornagy kinek a személyes levő családját a főherczeg megszólította. Vacsorát a kocsiba hozták, még pedig jól meg borsózott káposztás volt, mit a pályaházi vendéglőben készítettek. A főherczeggel 40 percznyi időzést után rogtan tovább a vonat. Az állomáson éljénének szívélyesen köszönt a népszerű főherczeg.

— **Ugron Gábor** orsz. gyűlési képviselő tegnap részt vett a r. kath. status gyűlési tanács gyűlésén este pedig a gyors vonattal haza Székely-Udvarhelyre utazott.

— **A mentő-egyesület** alakítása. Tegnap megindult mozgalom igen kedvező eredménnyel. Az első értekezlet által kiállított előkészítő bizottság már napok előtt megkezdte az egyesületi alapszabálytervezetet, mely végleges megállapítás végett, a f. hó 14-én d. u. 5 órakor, a városház közgyűlési termében tartandó közgyűlés elé terjesztetik.

Dacára annak, hogy az aláírási ívek ezeltől napig pár nappal lettek kibocsátva, a beiratkozott tagok száma már is oly nagy, hogy a megalkuláshoz szükséges mennyiséget többnapra meghaladja. E mellett a mozgalom eredmények oly tekintélyes férfiak támogatását eredményezte, kiknek már nevük is nagy súlyt bír a kedvező eredmény és siker biztatására.

Az egyesület tagjairá lettek eddig a következők: r. Bornemissza János, r. Mikos Miklós, gr. Beldi Ákos főispán, Beldi István főjegyző dr. Brandt József, dr. Haller Károly, dr. Fabinyi Rudolf dr. Belky János, dr. Parjesz Zsigmond, dr. Genersich Antal egyet. tanár, Kovács László, Züllich István, Dorog Albert kir. tanácsos közjegyző, ifj. Hegedűs Ferenc kir. tanácsos pénzügyigazgató, Szász Domokos püspök, Szász Gerő, Gáman Zsigmond, Korbuly Bogdán, Benigni Sámuel, Kirmayer Károly, Hancz Pál p. u. tanácsos, Horváth Ákos p. u. tanácsos, gróf Teleky László, Hóry Béla árvaszéki elnök, Szócs Ákos táblabíró, Macskássy Pál, Dobál Antal, László Aurél kir. ügyész, dr. Góth Manó, S. Pataky Viktor, dr. Hőncz Kálmán, dr. Benes János, dr. Salamon József, Salamon Antal, Szecses Géza, dr. Bartha János, dr. Rodas Gerő, Zoványi Jenő, Kokosinszky Ernő vasuti felügyelő, Virányi István v. felügyelő, dr. Perl József, Mihály László, Fekete Béla, dr. S. Pataky Leo, dr. Fein Herman, dr. Scheitz Vilmos, dr. Kohn Fülöp, dr. Török Imre, dr. Gálffy Endre főtörzssorvos, Deaky Albert, Éjszaky Károly v. felügyelő, dr. Groisz Béla, Polcz Rudolf, Gundhardt Lipót, Kilyén Sándor, Bodor Antal, dr. Sárkány Lajos tanár, Fliep Gábor, Szűcs Antal p. u. főbíró, Valló István, Schlauf Győző, p. u. titkár, Petrány József, Tóth József, Tauffer Ákos, Csermák János, Szócs Géza, Weiss József bankigazgató, Sipos Gábor, Bartha Gergely, Papp Jenő, L. Hegedűs Árpád.

Trucza Endre, Deák Gyula, László László vasuti főmérnök, Hajos Gyula v. főmérnök, Wiener Zsigmond v. főmérnök, Kovács Ferenc főmérnök, Müller Károly mérnök, Tarczal Antal v. titkár, Bálint Hugó v. hivatalnok Binder Gyula v. ellenőr, Gornisevics Ferenc, Moza József főmérnök, Csizmazia Géza főmérnök, Kaufmann Sándor főmérnök, Timár László v. hivatalnok, Kun Fülöp mérnök, Herczeg Lajos főmérnök, Hauda Nándor főellenőr, Peiró Ferenc ellenőr, Huny. Id. Lipót, Feigenl Sándor, König Sándor, Matucsek József, Gergely Ferenc, Kikaker Boldizsár, Deák Pál főkapitány, dr. Eszterházy Sándor, dr. Nappendruck Kálmán, dr. Veress Lajos, dr. Moldován József egyet. tanár, Benkő Rezső ny. tábornok, Hegyesi Vilmos, Ákeszman Antal, Bucci József, dr. Genersich Gusztáv, dr. Tamásy István, dr. Hay Lajos, Dalmi Géza, Halász János, Merza Lajos, Magyar Mihály szerkesztő, ifj. Varga Dániel, Nagy Gábor, Endrasszer Benedek építész, Reschner Károly mérnök, Pataky Sándor, Gabányi Endre mérnök, Horváth Lajos építész, Szász Pál vasuti főmérnök, Polcz Albert, Pócsa Sándor gyógyszerész, Nagy Ferdinánd, Székely Miklós, Palóczy Lajos, id. Gámenyzy Márton, Király Gyula, Császár Dávid, Somlyai László, özv. Donogány Gergelyné, Csiki Teréz, id. Tömösvári Miklós, ifj. Lászlóczy Lajos, Bucsó Miklós, Fajk András, Fajk István, Terkál Béla, Kun Albert, Mattay Kálmán, Biró János, Salamon János zenész, ifj. Veiss János, Benrád József, Grün Adolf, Moldován József, Buday Ignác, Rácz Mihály, Oriold József, Schöffler András, Berényi József, Kajetan Endre, Poszler József, Hirsch Herman, Balázs Samu, Beteg Péter, Benedek Ferenc, Stein Bertalan, Vecsei Samu, Farkas Vilmos, Kere-ztely Lajos tanár, Ákoncz Antal, Korczvald Vilmos, Jenei Lajos, Nagy Miklós, Meskó Aladár, Biasini Sándor, ifj. Hirschfeld György, Kerekes József, Terkál József, Reményik Viktor, Reményik Lajos, Kovács Péter, Lehmann V. Sándor, Molnár József, Csiki Imre, Szathmári Elek, Heli József, Horacsik József, Ajtai K. Albert, ifj. Böhm Mihály, Nagy József, Folly Victor bankár, Rácz Lajos, Maestitz Ferenc, Tamási József, Hirschfeld Sándor, Tauffer Géza, Kiss Ernő, Inceze Elek, Ludasi Sámuel, Lászlóczy Péter, Vincze István, Inceze József ügyvéd. (Folyt. köv.)

— **A Kolozsvári Mentő Egyesület** alakuló közgyűlése szept. hó 19-én szombat d. u. 5 órakor tartja a városház közgyűlési termében, melyre az összes beiratkozott tagok tisztelettel meghívottak. A szervező bizottság nevében: Dr. Haller Károly id. elnök. Dr. S. Pataky Leo id. titkár. T. Tárgysorozat: 1. alapszabályok megállapítása. 2. Választások.

— **Honvédek érkezése.** Ma reggel 9 óra 19 perczkor érkezett meg a honvédek első zászlóalja, a második pedig 11 óra 11 perczkor. Az állomásra kiment a polgármester és több érdeklődő fogadni a vitéz honvédek, a kik babérokat arattak Beszterczén. Megjegyezzük, hogy ő Felsőéje a Kolozsvárt állomásozó 21 gyalogezredet rendkívül megdicsérte, a mire most búcsúzik a derék honvédek.

— **Az 51. gyalogezred** per pedes apostolorum e hó 21-én érkezik vissza Beszterczéről Kolozsvárra.

— **Szakülés.** Az Erdélyi Múzeum Egyet. orvos-természettudományi szakosztálya folyó 1891 évi szeptember hó 18 napján d. u. 5 órakor a tud. egyet. életani intézet helyiségében természetudományi szakulást tart.

— **A szepítő egyesület** a mai napon dr. Haller Károly alelnök aláírásával átiratot intézett a róm. kath. egyházközséghez, hogy a tulajdonát képező főterülyt ugynevezett kis-lábasok két izléstelen kőlábra helyezett körkélyét, mely sem nem történeti emlék, sem építészeti bocsol nem bír, a házának épen most folyó átalakítása alkalmával eltávolíttatni sziveskedjék. A szepítő-egyesület az átiratban különösen hangsúlyozza, hogy a főterü szepítése és rendezése körül eddig magánosok és testületek közt legtöbb érdeme van a róm. kath. egyházközségnek és így eddig előkezesége és áldozatkészsége remélhetővé teszi, hogy a főterü szepítése érdekében ezta csekélyebb áldozatot is készséggel meg hozza. Számbaréve azt, hogy a szóban forgó körkély, amint ezt a saját már több ízben konstata, roszakat állapotban van és a köz-forgalmat nagy mértékben akadályozza: óhajtat, hogy a kérsé kedvező elintézésre találjon. Ugyanily értelemben különben már a tegnapi városi tanácsülés is kimondotta a Salamon Antal tanácsos indítványára, hogy az erkély lebontása végett, megkeresi az egyházközséget és — amint értesülünk — a Tanács átirata a mai napon kézbesítettét Bíró Béla kanonok-plébánosnak.

— **Kinevezés.** A vallás és közokt. miniszter Keul Soltárt a kolozsvári állami tanítóné képedétől és Andrejka Soltárt a lipótszentmiklósi állami polgári leányiskolától a kolozsvári felsőbb leányiskolához rendes, illetve segéd tanítónővé kinevezte.

— **A kolozsvári atletikai klubba** a kik belépni szándékoznak, azok ideje korán jelentkezzenek a titkárnál a beiratásiránt, hogy ha versenyeken is részt szándékoznak venni, a versenyek előtt tartandó gyűléseken

felvehetők legyenek. A felvétel iránt Illing Sándor titkárnál külmagyar utca 6 sz. személyesen, vagy írásban lehet jelentkezni. A jelentkezéseket a felvételre két klub tag kell hogy ajánlja.

— **A K. A. C.** őszi versenyeire gazdag versenyprogramját már ki adta. A versenyre vonatkozó gyakorlatok is kezdetüket veszik a következő héten.

— **A szepítő-egyesület** javára Lőnhardt Ferenc rom. kath. püspök 18 frtot, Salamon Antal, dr. Concha Győző, Károlyi Ferenc Sebesz Jakab Eisenberger Ábrahám 1—1 frtot adományozott. Az egyesület választmány a nemesszavú adakozóknak hála köszönetét nyilvánítja.

— **Kállay Mártha.** Kállay Béni közös pénzügyminiszter leánya meghalt. A fiatal leánynak elhunytáról a következőket írják: A boldogult fiatal leány már hosszabb idő óta betegeskedett. Augusztus elején orrvérzés lepte meg mely azóta gyakran ismétlődött s oly tartós volt, hogy állapota fölött már akkor aggodták az orvosok. Az orrvérzés következtében jelentékeny erővesztés állt be úgy hogy a beteg rendszeren szobában vagy ágyban volt kénytelen idejét töltetni. Később, midőn az orrvérzés szünőfélben volt állapota javulni kezdett. A mult héten azonban ismét rosszra fordult a beteg állapota. Kállay miniszter Bécsben ki is fejezte ez iránti aggodalmait, miután értesítették, hogy leányának folytonos láza van Tegnapelőtt a miniszter távirat. kapott, a melyben értesítették, hogy leányának állapota nagyon rosszra fordult. Kállay erre Bécsből rögtön Vahra utazott családájához. Ugy látszik, hogy az agyban vérömlés állt be, mely a fiatal leány halálát okozta. Kállay kisasszony, a ki még csak 17 évet élt, igen szeretetreméltó kedves leány volt. Különös előszeretettel foglalkozott a zenével, a melyben rendkívüli gyakorlatossággal bírt. Kállay pénzügyminiszter négy gyermeke közt a legidősebb volt. A boldogult a miniszter magyarországi családí sirboltjában fogják örök nyugalomra helyezni. A haláleset alkalmából a miniszter családájához számos részvétlívart és koszoru érkezett.

— **Egyetemi hírek.** Dr. Pisztöny Mór a nemzetgazdaságtan és pénzügytan ujonnan kinevezett tanára ma tette le a hivatalos esküt a rector, a decán és számos tanár jelenlétében. Jancsó György és dr. Kiss Mócsak f. hó 21-én kezdenek praegálálni.

— **A nyári színházban** ma este nem lesz előadás. A „Feneleányok” című énekes bohózat főpróbája miatt. A darab holnap fog színi kertülni.

— **Kossuth Lajos** nagy művének újabb három kötetére 3 frtot vettünk Pap Sándor úrtól Kerlésről. Az összeget rendelkezési helyére juttatjuk.

— **Április járás szeptemberi bnesura.** A jámbor kolozsakkal történt meg az a malőr, hogy ok a mult vasárnap áprilist gyalogoltak Kolozstól egész Turig, a mi pedig még a hegyen keresztül is jó fél napi járás. A dolog különben úgy történt, hogy valami gonosz ember felülletta a kolozsokat, azt mondta nekik, hogy szeptember 13-án lesz Turban bucsu. — Ok tehát meg 12-én felszedkelőzt k, zászlóval, a sztzyának szánt koszuval, pálinkás butykossal és elemozsiával szép énekszó mellett Rődön keresztül unak eredtek Tur felé. A hármassal a korcsmáros figyelmeztette oket, hogy küssé elsielték a dolgot, várjanak még egy hétig a bucsura, de ott meg egy leány elkezdte énekelni a gyülekezetnek, hogy „Tur vásár sátor nélkül, mit ér a lány . . .” s a jámbor bucsusok haragosak lettek s azt hitték mindenki guayt üz belőlük s félre akarják oket vezetni. Azért is tehát bementek Turba. Ott volt még aztán hűledezés mikor rájöttek a valóra. Hanem utóvégre is belenyugodtak. Megitták a pálinkát, megkoszuozták a sztzyánt, aztán visszafordultak azzal az elhatározással, hogy egy hét múlva szept. 20-án ismét visszatérnek. A jámbor kolozsi bucsusok ha egyáltalában lapot olvasának, kiolvashatták volna az Ellenzék m. hovágn megjelent számából, hogy a turi bucsu mikor lesz.

— **Vakmerő rablótámadás.** A hírhedt betyárvilágra emlékeztető rablótámadás történt tegnap a dorozsmai „rampanál”. A „Szeg. Híradó” a rablótámadásról a következőket írja: Tegnap este 8—9 óra között, két egylovas kocsit haladt egymás után a dorozsmai rampan. Az elsőben egy alsónyi gazda ült, a másikban Répás József. jómódú sertéshi-laló. Szembejött velük egy kétlovas kocsi, melyen hárman ültek. Mikor a kocsi észlezték, a kétlovas kocsiaban ülők feltartóztatták a lovakat, kihajoltak s Répás Józsefet, a fiát és az algótagyai gazdát botokkal agyba főbe verték épen kiakrták kutyatni az ártatlanná tett emberek kocsiat, mikor lódobogás, zörgés hallatszott, mire a rablók felugráltak a saját kocsiukra s gyorsan elhajtottak. Eddig a esendőrök még nem akadtak a betyároka.

— **Apa és anyagiilkos.** Egy iszonyu eset tartja Botfalú község lakosságát izgatottságban. Egy óvadáló jómódú föl-

dész Cuzcz Márton, mult hétfőn nejevel és hasonnevű fiával a szunyogszegi erdőbe fáért ment. Ottan a szülő és a fiu között, ki évek óta többnyire Oláhországban kóborol és csak hébe hoba szokott szülőihez vissza térni; ki mint rossz erkölcsű elvetemedett, többször megbüntettet egyén ösmeretes volt, valószínűleg civakodás támadott, minek következtében a fiu előbb az öreg apját, kinek a hullája a szekér felett borulva találtatott, azután az öreg anyát, ki valószínűleg ezen emberi szörnyetegtől megakart menekülni, mert a hullája a szekértől 30 lépésnyire találtatott, a baltával agyonütötte. Egy ifjalsi ember, ki szintén arról felé erdelt, a gaztettet akarván akadályozni, szintén életét veszélyezve látván, menekült, miáltal a tettestek sikertül a baltával a vállán a színhelyről eltávozt. Eddig nem sikerült a tettestet letartóztatni. Utját valószínűleg Oláhországba vette. A két szerencsétlen áldozat a mai napon Botfalván az ág. hitv. sarkterben nagy részvét mellett eltemettetett. A felhaborodás általános.

— **A fogarasi alispáni** állásra pályázat van hirdetve. Folyamodni lehet reá okt. végeig

— **A szabadságharc emlékeinek kiállítás.** Tegnap B. pesten Kossuth Lajos születése napján különösen feldiszték a szabadságharc emlékeinek kiállításában a Kossuth-szobát s megkoszuozták Kossuth arczképét. Josephstadti rabruha is lesz látható a szabadságharc emlékeinek kiállításában: a Kőrösy Sándoré, a ki átengedte a kiállításnak a Josephstadtból való kiszabaduláskor kapott Certificatot is, valamint azt a hadi utlevelet, a melyet számára mint hadbírósi százados a szegedi téparancsnokság állított ki 1849. július 39-én. Ezen a hadi utlevélen rajta van a korona nélküli országczimer is.

— **Tudomásul.** A közel multban volt szó lapunk hasábjain, hogy a brassói vonalon feladott csomagok huzamosabb idő óta valamely alsóbbrendű tisztviselő által felbontattak, s belőlük egyes értékes tárgyak elveszték. Így járt dr. B. G. aljárásbíró is, kinek koffereiből mintegy 200 frt értékű ékszerek tűntek el. B. G. ur — bizonyosan nem tudván, hogy ékszerei hol veszték el, jelentést tett a brassói rendőrségnek s ott az illető tisztviselőtől elkobzott ékszerek közt rá is talált a magáéira. Figyelmeztetjük azokat, kik kárt szenvedtek, e körülményre, mert az elkobzott ékszerek száma meglehetősen nagy.

— **Csipős. Bella:** — Ah Eliz, tudod már, hogy Héthársi tegnap megkérte a kezemet? — Eliz: „Mindjárt gondoltam magamban.” — Bella: „Hogyan, te sejtetted?” — Eliz: „Igen, mert midőn tegnapelőtt kikosaraztam, megfogadtam, hogy elkieseredésében valami bolondot tesz.”

— **A négyesek.** Grévy Gyula életében a 4-es szám nagy szerepet játszott. Előzői székéről való lemondása után 4 évre az év végéig 4-ik hónapban 4 napi betegség után 84 éves korában halt meg. Életének első éveiben 1877—1849-ig uralmat élt át Franciaországban; a Respublika, Császárság Thiers és Mac Mahon-féle elnökséget. Jura és Dole képviselője volt, mely nevek a betűből állának. 4 politikusi lépett le a hatalomról: Ferry, Gambetta, Clémenceau, Boulanger. Utóbbi közvetlen oka volt az ő bukásának.

— **Nagy tüzek.** Fertő-Szent-Miklósról az a szomorú hír érkezett kedden reggel, hogy a község lángokban áll s a dühöngő szélviharban kárba vesz a mentés minden kísérlete. Súlyos és emlékeztető napja ez a mai a községnek. A melléklepületeket is beleszámítva, 180 épület égett le. A tűzoltók ugyszólván mit sem tehettek a nagy orkán miatt, mely a főtéren végig hordta az égő háztetőket s zsaratnok tengerét zudította a még ép házakra. A község olyan, mint a siralomvölgy. Vélázító, vad kezek okai a katasztrófának. A gyújtogatók egy szalmakazlat gyújtottak föl s ez lángba borította egész Fertő-Szent-Miklóst. A lakók vagyonában esett kár óriási. — B. ánfalván Sopronmegyében tűz ütött ki tegnap délelőtt és csakhamar tizenkét megrakott csrt elhamvasztott. A kár több mint 20,000 forint.

— Nyitrazsambokrúti levelezőnk írja nekünk hogy Kolozs-Hradistyén 15 ház az összes melléklepületekkel elégett.

— **Megvesztett ember.** Iszonyu kínok közt halt meg vasárnap éjjel az ékes-felhérvári kórházban Molnár János 39 éves jómódú táci földművelő. Négy héttel ezelőtt egy kutyá megharapta, de kevés jelentőséget tulajdonított neki s beerte azzal, hogy hidegborogatással enyhítette fájdalmait. Azonban folytonosan rosszabbul lett. Szemének tisztá tekintete elveszett, gyakori láz gyötörte s a viziszony határozott jelei egész borzalmasságukban jelentkeztek rajta. Orvost hívtattak, kinek tanácsára, a betegét Székes-Fehérvárra, a városi kórházba szállították. Itt dr. Trummer Gyula konstataálta az iszonyu betegséget. Egy napig kínlódott a boldogtalan. Még egy áldozata van a vesztett kutyának: Molnár János kis leányát is megharapta. A leánykát a bpesti Pasteur intézetbe szállították.

— **A közbiztonság Oroszországhban.** Bródvói távirják: Az Oroszországhban kitört éhínség következtében, a déli kormányzóságokban roppant mérvben szaporodnak a rablások. Nem mulik el nap, hogy az ember gyilkosságáról, megréméről, vagy rab-

lómerényletről ne hallana. Különösen a Kaukázus szenved sokat a rablótól. Az erdőkben éhez, kolduló embercsoportok bolyonganak s lelkesednek az utasokra, megrémádják. A falvakon egyenesen tarthatatlan az állapot. A falvakban naponta alakul egy-egy rablóbanda, megrémádják a tetetésebbek házait, a férfiakat legyilkolják az asszonyokat elkergetik s bele ülnek a házba és birtokba. Így a mult héten két családot irtottak ki borzasztóan. E két ssaládot mintegy 50 főből álló rablóbanda rohanta meg, s miután a 24 embert lemészárolták, az asszonyokat és gyermekeket elvették, minden mozgatható holmit elvittek s minden élelmiszert kőszletet zavaratlanul elfogyasztottak, azután pedig tovább álltak. Mult kedden Jelizavet-póltól egy órajárásiúra a nyit országuton fényes nappal támadták meg a postakocsit s benne ülő asszonyokat és leányokat. Mivel pénzt nem találtak náluk, az asszonyokat legyilkolták, a lányokat pedig durván bántalmazta, ott hagyták az uton.

— **A legrégibb villamos vas-pálya.** Igazán nincs semmi új a nap alatt. A villamos vasut már 50 esztendő előt csakugy száguldozott Lőndon utcáján mint ma nálunk. Mint a „La lumière électrique” című lap írja 1839-ben Mr. Davidson a skot tudományos társaság tagja, bemutattott egy általa szerkesztett villamos vasut. A londoni egyiptomi múzeum táján, körforma pályán közeledett ez. A mozdonny sulya 5000 kg. volt és az egészet 40 nagy galván áram hozta működésbe. A szerkezete lényegesen különbönbözött attól mályet 1840-ben Jakobi a Neva folyón való villamos hajózásnál alkalmazott.

— **Az elpusztult Arad-Hegyalja.** Aradmegye, mint aradi tudósítónk távirja, a szűret idejének meghatározása ügyében gyűlést tartott, a melyen azonban mindegyre azt határozták, hogy miután a fillokszaerha ugyis elpusztított minden szőlőt, mégis ha van valakinek szőlője, szűreteljen a mikor akar. A fillokszaerha-mentes területeken szept. 21-től okt. 5-ig terjedő időben lesz a szűret.

— **Az árvíz Spanyolországban.** Almeria városát az árvíz teljesen tönkretette, több mint 500 ház beomlott. A holtak száma még nincs megállapítva. A távirda vezeték szét van rongálva, s a gázométerek viz alatt vannak. A Cindal-Reál tartományban szintén számos helység ment tönkre. — Conseguauból érkező hírek az árvízi katasztrófát mind borzasztóbb szben tüntetik fel. 2000 ember odavesztett. A város kétharmad része el van pusztítva és a fennmaradt épületek fölötté meg vannak rongálva. Mivel sok hulla maradt eltemetetlenül, epidemia kitörésétől tartanak. Az éhező nép már rombolni kezd.

— **A sajtók emészthetősége** iránt nemrég dr. Klezse érdekes vizsgálatokat eszközölt, 18 sajtónemet vizsgált meg s az eredmény a következő volt: Már négy óra múlva meg lett emészve a Chester- és Roquefort-sajt, a valódi emmenthal, a gorgonzola és neuchatel nyolcz, a Romadour kilencz s a többi tíz óra múlva, a sovány svájci sajt még tíz óra múlva is csak kevés volt megemészve. Ha figyelembe vesszük, hogy egy egészséges gyomor normális módon négy-öt óra alatt mindent felold, úgy hogy a bevitt ételekből semmi sem marad benne vissza akkor a fentebbiekből az tűnik ki, hogy valamennyi sajtnak — két első kivétellel — nagyon nehezezen emészthető.

— **A Mária-Dorothea-Egyesület** „Otthona” javára a következő gyűjtésekről számolt be a gyűjtőbizottság: Boér Erzsike gyűjtőjén Tővisen begyűlt 20 frt. Dr. Blaha Gáborné ivén Verespatakon 2 frt. Simonné Szabó Emma ivén 70 kr. Schwarczel Róza ivén Tordán 8 frt 75 kr. Jurinics Jánosné ivén Zalatnán 4 frt 30 kr. Kotva Emma ivén Kolozsvárt 3 frt 50 kr. Szerváczius Lenke ivén Zalatnán 8 frt. Schilling Irén ivén Kolozsvárt 12 frt. Petersberger Janka ivén 1 frt. Dárkó Ákosné ivén Mársárhelyt 7 frt. Egyed Gizella ivén Tordán 9 frt. Csató Izabella és Somodi Marisa ivén Kolozsvárt 9 frt. Bauer Teréz ivén M. Váshárhelyt 18 frt. Szabó Margit ivén Kolozsvárt 9 frt. Szombathelyi Angela ivén Kolozsvárt 6 frt. Grünbaum Nina ivén Kolozsvárt 4 frt 60 kr. Schümanek Katalin ivén Sz. Régen 3 frt. Mark Anna ivén Kolozsvárt 1 frt. Fekete Ilka ivén Tordán 3 frt. Dr. Lengyel Dánielné ivén Felvinczen 3 frt 60 kr. Ábrahám Laura ivén Tordán 6 frt 85 kr. Biró Ilona ivén kolozsvárt 1 frt 50 kr. Bartholemaides Adél ivén Kolozsvárt 2 frt. Vertán Katinka ivén K. Váshárhelyt 2 frt. Öz. Soos Károlyné ivén N. Szébenben 20 frt 20 kr. Köpe Lujza ivén Brassóban 6 frt. Öz. Lőthe Lajosné ivén Nagy-Enyeden 10 frt. Öz. Zágoni Mózesné ivén 4 frt 40 kr. Turbucz Eszter ivén Deesen 2 frt 50 kr. Mischinger Irén ivén Sz. Régen 8 frt. Silló Gergelyné ivén S. Sz. Ivánon 1 frt. Barabás Józsefné ivén Egerbegey 1 frt. Berger Ilona ivén 8 frt. Tóth Vilma ivén Kolozsvárt 2 frt. Csipkés Mariska ivén Kolozsvárt 3 frt 70 kr. Kóth Anna ivén Fogaras 1 frt. Volf Elize ivén Kolozsvárt 11 frt. László Kornélia ivén N. Enyed 3 frt 80 kr. Szilagyí Pálné ivén Kolozsvárt 3 frt. Bartók Ida ivén Deesen 1 frt 50 kr. Cseh Sándor ivén Héjjasfalván 5 frt. Szekula Lászlóné ivén Brassóban 7 frt. (Folyt. követ.)

Feltölő szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólap-tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvár - Nyomatott Magyarok Mibály könyvnyomdájában Kolozsvárt, belkőép-utcs 33.szám - BCU Cluj-Napoca.